

Bosna i Hercegovina
Kanton Bosansko-podrinjski
Ministarstvo finansija

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZA PERIOD 2009.- 2011. god.**

- NACRT -

**Goražde, Bosna i Hercegovina
avgust. 2008. godine**

Sadržaj

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog budžeta za period 2009.-2011.g.	2
Uvod	2
Pozadinske informacije	2
Informacije o Dokumentu i korištena metodologija	3
Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomска prognoza	4
Uvod	4
Postojeće ekonomsko stanje i makroekonomski trendovi	4
Razvoj privrede Bosansko-podrinjskog kantona Goražde	7
Pretpostavke i rizici	8
Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija	8
Uvod	8
Fiskalna strategija	8
Indirektni porezi koji se prikupljaju na račun Uprave za indirektno oporezivanje	11
Prihodi koji se prikupljaju od strane kantona	13
Rizici po projekcije prihoda	13
Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom javnog sektora	14
Opća struktura i trendovi	14
Plate i naknade u javnom sektoru	16
Izdaci za materijal i usluge	16
Transferi	17
Kapitalni potrošnja	17
Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2009.-2011.g.	17
Uvod	17
Pregled prioriteta budžetskih korisnika	17
Analiza budžetskih prioriteta	27

Poglavlje 1: Uvod u Dokument okvirnog budžeta za period 2009.-2011.g.

Uvod

Dokument okvirnog budžeta je jedan od ključnih instrumenata jačanja upravljanja javnim finansijama u Bosansko-podrinjskom kantonu i Bosni i Hercegovini uopšte.

Tri osnovna sistema upravljanja javnim izdacima su fiskalna disciplina, alokacijska efikasnost sredstava i operativna efikasnost, a ovaj dokument predstavlja direktnu sponu sva tri sistema. Shodno tome, Dokument okvirnog budžeta, koji obuhvata najmanje jednu fiskalnu i dvije naredne fiskalne godine, se smatra osnovom izrade i upravljanja budžetom u Bosansko-podrinjskom kantonu.

Izrada Dokumenta okvirnog budžeta za trogodišnji period je postala uobičajena praksa na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini u proteklih nekoliko godina. Ovaj dokument je glavni rezultat izrade i planiranja srednjoročnog budžeta po metodologiji „Deset koraka srednjoročnog planiranja i pripreme budžeta“, koja je zasnovana na najboljim međunarodnim iskustvima.

Obzirom da se temelji na prioritetima i politikama Vlade, Dokument okvirnog budžeta je vrlo koristan instrument u stvaranju kvalitetnijeg strateškog osnova za raspodjelu budžetskih sredstava.

Pozadinske informacije

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (“Službene novine FBiH”, broj 19/06), pripremljen je Dokument okvirnog budžeta koji je dio Srednjoročnog okvira rashoda za period 2009-2011. godine.

- 1) Dokument okvirnog budžeta se pojavio 70-tih godina uglavnom kao instrument za identificiranje novih programa i dodjeljivanje sredstava za njih u budućim budžetima.
- 2) Višegodišnje planiranje budžeta i priprema Dokumenta okvirnog budžeta u Federaciji započeto je 2001. godine, u okviru Federalnog ministarstva za finansije, odnosno Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, uz podršku Odjela za međunarodni razvoj Vlade Velike Britanije (DFID). Od 2005. u okviru jačanja javnih finansija u Federaciji Bosne i Hercegovine tehničku pomoć pružala je konsultantska kuća PKF finansirana od strane Vlade Velike Britanije.
- 3) Bosansko –podrinjski kanton izradu Dokumenta okvirnog budžeta je počeo raditi od 2006 .godine i već u 2007 .godini se ozbiljno pristupilo primjeni programskog budžetiranja u skladu sa rokovima kako je to utvrđeno budžetskim kalendarom.
- 4) Dokument okvirnog budžeta Bosansko-podrinjskog kantona za 2008-2010. godinu predstavlja ulazni element, te u konsolidaciji sa drugim kantonima predstavlja pregled fiskalnog stanja Federacije.
- 5) Nakon izrade nacrta Dokumenta okvirnog budžeta isti se šalje na usvajanje od strane Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, te se dostavlja Ministarstvu za finansije Federacije Bosne i Hercegovine i objavljuje na web stranici Bosansko-podrinjskog kantona Goražde, dostavlja se Vladinom i nevladinom sektoru kako bi se ispoštovao Zakon o slobodi pristupa informacijama.

Informacije o Dokumentu i korištena metodologija

Na preporuku savjetodavnog tijela Fiskalnog vijeća BiH i Koordinacionog odbora za budžet Ministarstvo za finansije je usvojilo harmonizovan budžetski kalendar, koji sadrži ključne datume i pravila o izvještavanju od strane budžetskih korisnika, kako bi istim pomoglo u planiranju broja zaposlenih i ostalih resursa tokom pripreme Dokumenta okvirnog budžeta za period 2009.-2011. i godišnjeg budžeta za 2009. godinu. Sažeti prikaz kalendara je dat u tabeli koja slijedi.

1. Zahtjevi budžetskih korisnika	Zahtjevi budžetskih korisnika pripremljeni i dostavljeni MF kantona	Budžetski korisnici	15. avgust 2008.g
2. Rasprave sa budžetskim korisnicima	a. Rasprave između MF kantona i budžetskih korisnika u vezi zahtjeva budžetskih korisnika i prioriteta budžetske potrošnje	MF kantona, budžetski korisnici	15. avgust – 15. septembar 2008.g
	b. DEP dostavlja ažurirane informacije o makroekonomskoj prognozi	DEP	5. septembar 2008.g
	c. UIO (OMA) dostavlja ažurirane informacije o projekcijama prihoda	UIO (OMA)	10. septembar 2008.g
	d. MF vrše pregled i analizu i, ukoliko je potrebno, revidiraju prognoze prihoda	MF	15. septembar 2008.g
3. Usvajanje nacrta budžeta od strane Vlade i Budžetske instrukcije br. 3	a. Dostavljanje nacrta budžeta Vladi (uključujući konačna budžetska ograničenja za korisnike)	MF kantona	1. oktobar 2008.g
	b. Usvajanje nacrta budžeta od strane Vlade	Vlada kantona	15. oktobar 2008.g
	c. Slanje Budžetskih instrukcija br. 3: „Dokumentacija programskog budžeta“, uključujući konačna budžetska ograničenja za korisnike i upute za pripremu dokumentacije programskog budžeta	MF kantona	15. oktobar 2008.g (najkasnije dva dana po usvajanju budžeta)
4. Dostavljanje budžeta i prateće dokumentacije	a. Slanje dokumentacije programskog budžeta i popratne dokumentacije kantonalmu MF	Budžetski korisnici	30. oktobar 2008.g (najkasnije 14 dana po dostavljanju konačnih budžetskih ograničenja)
	b. Dostavljanje prijedloga budžeta (sa programskim budžetom i popratnom dokumentacijom) sa skupštinu	Vlada kantona	1. novembar 2008.g
5. Javna rasprava i usvajanje budžeta na Skupštini	a. Skupština razmatra prijedlog budžeta i vodi raspravu o budžetu	Skupština kantona	nov – dec 2008.g
	b. Skupština usvaja konačni plan budžeta za 2009. godinu	Skupština kantona	31. decembar 2008.g
6. Zahtjevi budžetskih korisnika	Zahtjevi budžetskih korisnika pripremljeni i dostavljeni MF kantona	Budžetski korisnici	15. avgust 2008.g
7. Rasprave sa budžetskim korisnicima	a. Rasprave između MF kantona i budžetskih korisnika u vezi zahtjeva budžetskih korisnika i prioriteta budžetske potrošnje	MF kantona, budžetski korisnici	15. avgust – 15. septembar 2008.g
	b. DEP dostavlja ažurirane informacije o makroekonomskoj prognozi	DEP	5. septembar 2008.g
	c. UIO (OMA) dostavlja ažurirane informacije o projekcijama prihoda	UIO (OMA)	10. septembar 2008.g
	d. MF vrše pregled i analizu i, ukoliko je potrebno, revidiraju prognoze prihoda	MF	15. septembar 2008.g
8. Usvajanje nacrta budžeta od strane Vlade i Budžetske instrukcije br. 3	a. Dostavljanje nacrta budžeta Vladi (uključujući konačna budžetska ograničenja za korisnike)	MF kantona	1. oktobar 2008.g
	b. Usvajanje nacrta budžeta od strane Vlade	Vlada kantona	15. oktobar 2008.g
	c. Slanje Budžetskih instrukcija br. 3: „Dokumentacija programskog budžeta“, uključujući konačna budžetska ograničenja za korisnike i upute za pripremu dokumentacije programskog budžeta	MF kantona	15. oktobar 2008.g (najkasnije dva dana po usvajanju budžeta)

9. Dostavljanje budžeta i prateće dokumentacije	a. Slanje dokumentacije programskog budžeta i popratne dokumentacije kantonalnom MF	Budžetski korisnici	30. oktobar 2008.g (najkasnije 14 dana po dostavljanju konačnih budžetskih ograničenja)
	b. Dostavljanje prijedloga budžeta (sa programskim budžetom i popratnom dokumentacijom) sa skupštinu	Vlada kantona	1. novembar 2008.g
10. Javna rasprava i usvajanje budžeta na Skupštini	a. Skupština razmatra prijedlog budžeta i vodi raspravu o budžetu	Skupština kantona	nov – dec 2008.g
	b. Skupština usvaja konačni plan budžeta za 2009. godinu	Skupština kantona	31. decembar 2008.g

Za učinkovit i uspješan proces srednjoročnog planiranja budžeta, odnosno u proces izrade Dokumenta okvirnog budžeta uključene su svojim stavovima, prijedlozima i informacijama, pored Ministarstva za finansije Bosansko-podrinjskog kantona i druge institucije kao što su: Vlada Kantona, Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), Odjeljenje za makroekonomsku analizu pri Upravnom odboru Uprave za indirektno planiranje(OMA), budžetski korisnici, općine i vanbudžetski fondovi.

Budžetski korisnici su ključni učesnici u budžetskom procesu pri izradi Dokumenta okvirnog budžeta, ali s obzirom da je Bosansko-podrinjski kanton Goražde specifičan po mnogo čemu, za izradu Dokumenta okvirnog budžeta Ministarstvo za finansije je tražilo da i Vlada Kantona zauzme određene stavove posebno one koje se odnose na priliv prihoda sa većeg nivoa vlasti odnosno Federacije Bosne i Hercegovine. Uslijed činjenice da se u 2008. godini priliv sredstava sa većeg nivoa vlasti izvršava u znatno nižem nivou u odnosu na plan, to je neophodno da potpore sa većeg nivoa budu namjenski definisane. Ministarstvo za finansije je izradi Dokumenta okvirnog budžeta za period 2009-2011. godine pristupilo na konzervativniji način nego je to slučaj u prošlosti.

Poglavlje 2: Srednjoročna makroekonomska prognoza

Uvod

Ovo poglavlje sadrži analizu ekonomске situacije u Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde, osnovne makroekonomske pretpostavke na kojima se zasnivaju procjene unutar Dokumenta okvirnog budžeta za period 2009.-2011.godine.

Za postojeće ekonomsko stanje i makroekonomske trendove navodimo projekcije koje su urađene, kako od strane BH Agencije za statistiku,Federalnog zavoda za statistiku i Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP) pri Vjeću ministara BiH.

Makroekonomsko stanje i trendovi u BiH

Ukupna vrijednost svih roba i usluga proizvedenih u Bosni i Hercegovini je po procjenama Direkcije za ekonomsko planiranje porasla za 7,83 na nominalnom osnovu. Ukoliko izuzmemos efekat inflacije, ovaj rast je iznosio 5,97%. Bruto društveni proizvod (BFP) koji je na taj način dostigao vrijednost od 22 808

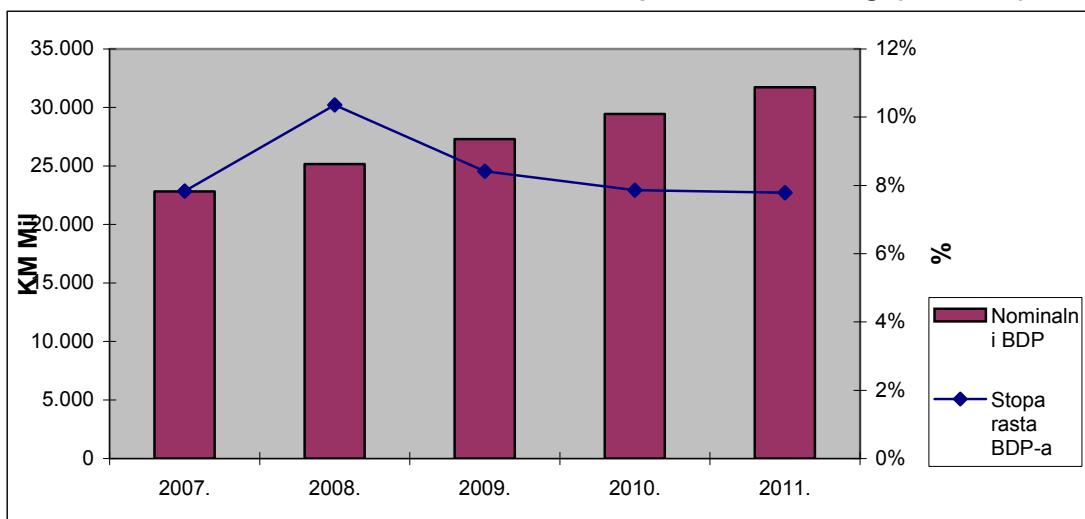
milijardi KM u 2007. godini i za taj period 2008-2011. ima tendenciju rasta (detaljnije u tabeli makroekonomskog projekcije za period 2009-2011.).

Očekivati je da će izmjene zakonodavstva u oblasti poreza na radnu snagu i doprinosa dovesti do otvaranja novih radnih mesta u privatnom sektoru čime bi se istovremeno trebalo smanjiti obiman neformalni sektor. Slično se očekuje i od nastavka reforme poreza na kapital i imovinu. Dalje očekuje se porast industrijske proizvodnje uzrokovani povećanjem proizvodnih kapaciteta unutar kompanija, povećanjem produktivnošću postojećih linija proizvodnje, i većom potražnjom.

Kako se u periodu 2009-2011 godina očekuju pozitivni efekti razvoja industrijskih i uslužnih kapaciteta, da očekivati je da će trend zaposlenosti pratiti tu ekspanziju. Izjednačavanje stope poreza na platu i doprinosa u oba entiteta, uz ujednačenu stopu poreza na dobit kao i pojačani inspekcijski nadzor trebali bi dovesti do smanjenja sive ekonomije i privlačenja novih investitora na područje Bosne i Hercegovine.

Za projekciju inflacije u periodu 2009-2011. godine ključan faktor je monetarna politika Centralne banke Bosne i Hercegovine, koja je vezana za principe valutnog odbora. Očekuje se da će nivo inflacije u Bosni i Hercegovini biti iznad nivoa u euro-zoni (DEP predviđa inflaciju od 2,8% u 2008. godini i 1,9% u 2009. godini za područje Federacije BiH), prvenstveno iz razloga što Bosna i Hercegovina nema efikasne instrumente makroekonomskog politike koji bi ublažili rast cijena osnovnih životnih namirnica, sirovina i energenata koji se ne proizvode u BiH.

Grafikon 2.1: Nominalni BDP i rast BDP-a za period 2007.-2011.g. (u mil. KM)

IZVOR: Direkcija za ekonomsko planiranje (2008.god)

Tabela 2.1 :MAKROEKONOMSKE PROJEKCIJE ZA BIH za PERIOD 2009-2011

Indikator	Stvarni podaci	Procjena	Projekcije			
	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nominalni BDP u milionima KM	21.151	22.808	25.170	27.291	29.436	31.728
Nominalni rast u %	16,36%	7,83%	10,36%	8,42%	7,86%	7,79%
BDP deflator (prethodna godina = 100)	106,4	101,8	103,5	102,0	102,0	102,0
Realni BDP u milionima KM	19.877	22.414	24.323	26.763	28.857	31.114
Realni rast u %,	9,35%	5,97%	6,64%	6,33%	5,74%	5,70%
Inflacija mjerena indeksom potrošačkih cijena u %	6,10%	1,50%	3,00%	2,10%	2,00%	2,00%
Potrošnja u mil KM	22.268	24.432	26.644	28.854	30.917	33.086
Vladina potrošnja u mil KM ¹	4.054	4.378	4.685	4.919	5.066	5.168
Privatna potrošnja u mil KM	18.214	20.054	21.959	23.935	25.850	27.918
Investicije u mil KM	4.564	5.405	6.451	6.967	7.525	8.049
Vladine investicije u mil KM	1.046	1.203	1.384	1.495	1.614	1.727
Privatne investicije u mil KM	3.710	4.415	5.298	5.722	6.180	6.613
Nacionalna bruto štednja u % BDP-a	14,0%	11,7%	11,6%	10,7%	10,6%	10,6%
Vladina štednja u % BDP-a	11,4%	6,1%	8,6%	7,7%	7,6%	7,6%
Privatna štednja u % BDP-a	2,6%	5,6%	3,0%	3,0%	3,0%	3,0%
Bilans tekućeg računa u mil KM	1.597	2.739	3.533	4.034	4.399	4.688
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-7,5%	-12,0%	-14,0%	-14,8%	-14,9%	-14,8%
Rast uvoza u %	1,6%	17,9%	15,0%	10,0%	8,0%	7,0%
Rast izvoza u % ²	26,7%	13,2%	17,0%	12,0%	10,0%	9,0%
Bruto strane rezerve u mil KM	5.452	6.699	7.690	8.835	9.711	10.635
Vladini vanjski dug u mil KM	3.979	3.813	3.832	3.870	3.948	4.027
Vladin vanjski dug u % BDP-a	18,8%	16,7%	15,2%	14,2%	13,4%	12,7%
Nezaposlenost, broj registrovanih	516.175	526.672	523.512	507.807	494.522	474.742

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (2008. god)

**Tabela 2.2: Makroekonomska prognoza doprinosa rastu BDP-a sa potrošne strane
(u procentnim poenima)**

Sektori	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Potrošnja	11,2	10,2	9,7	8,8	7,6	7,4
Investicije	-1,9	4,0	4,6	2,1	2,0	1,8
Trgovinski deficit	7,1	-6,4	-3,9	-2,4	-1,7	-1,4
Nominalni rast BDP-a	16,36	7,83	10,36	8,42	7,86	7,79

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (2008. god)

Tabela 2.3: Udjeli u BDP-u Bosne i Hercegovine (%)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011
FBiH	63,5	63,4	63,1	62,8	62,6	62,4
RS	34,0	34,1	34,4	34,7	34,9	35,1
Brčko	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
BiH	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (2008. god)

Razvoj privrede Bosansko-podrinjskog kantona Goražde

Područje Bosansko-podrinjskog kantona se prostire na ukupno 504,6km², čine ga tri općine: Foča-Ustikolina, Goražde i Pale-Prača, što čini 2% ukupne teritorije Federacije BiH. Gustoća naseljenosti je nešto ispod prosjeka Federacije BiH (66,7 naspram 89,2 stanovnika po km²). Procjene Federalnog zavoda za statistiku¹ pokazuju da broj stanovnika u ovom kantonu opada (2005.: 34,508, 2006.: 33,717 i 2007.: 33,662 stanovnika) i koristeći ove procjene, može se zaključiti da je u 2007. godini Bosansko-podrinjski kanton činio oko 1,4% stanovništva FBiH.

U periodu 2005.-2007. godina zabilježen je rast poslovne aktivnosti, tj. registrovanih poslovnih subjekata, od 4%, od kojih najveći dio spada u ostale javne društvene, socijalne i vlastite uslužne djelatnosti, trgovinu, prevoz, skladištenje i veze ili ugostiteljstvo. Iznos koji su registrovani poslovni subjekti u Kantonu uložili u nova stalna sredstva u 2006. godini je bio 14,236 miliona KM.

U 2007. godini je uslijedio rast u industrijskoj proizvodnji od 20,1%. Ovaj rast je ostvaren uglavnom u sektoru prerade drveta/drva i proizvodnje namještaja.

Kretanja u sektoru poljoprivrede (usjevi, voće, stoka i stočni proizvodi i šumarstvo) su pokazala manje jasan trend, iako se u mnogim granama mogao prepoznati rast u 2006. godini, nakon kojeg je slijedio pad.

Produktivnost sektora saobraćaj i promet, trgovina, ugostiteljstvo i turizam imaju također rastući trend.

Broj zaposlenih je opao u periodu 2004.-2006. godine, nakon čega se počeo oporavljati u 2007. godini. Nezaposlenost je slijedila ekvivalentan trend. Tako je broj zaposlenih u Bosansko-podrinjskom kantonu iznosio 4,568 u 2007. godini, što predstavlja 1,1% zaposlenih u Federaciji (u poređenju sa 1,4% stanovništva Federacije). Ukoliko uzmememo u obzir činjenicu da u FBiH imamo jednog zaposlenog na 5,5 stanovnika, a u BPK jedan zaposleni privređuje za 7,7 stanovnika u prosjeku, možemo zaključiti da se Bosansko-podrinjski kanton nalazi u nepovoljnijem položaju kada je u pitanju zaposlenost nego drugi kantoni.

Prosječna plaća je, iako je u stalnom rastu (484 KM u 2005., 523 KM u 2006. i 599 KM u 2007. godini), znatno ispod prosječne plaće u FBiH, koja je u 2007. godini iznosila 662,10 KM. Istovremeno, potrošačka korpa je zabilježila rast od 7% u 2006. godini i 4% u 2007. godini, dok je prosječni rast cijena na malo u FBiH u 2007. godini bio 2%.

U periodu 1992.–1995. privreda Bosansko-podrinjskog kantona je pretrpjela velika razaranja. Fabrike koje su nekada imale razvijen proizvodni program i koje su zapošljavale veliki broj radnika danas rade sa smanjenim kapacitetom i upošljavaju znatno manje radnika. Nekada veliki industrijski gigant UNIS „Pobjeda“ danas je podijeljen u nekoliko manjih kompanija koje, i pored velike konkurenkcije, još uvijek uspijeva osigurati tržište za svoje proizvode. Osim toga, Bosansko-podrinjski kanton je kao jedan od rijetkih kantona u Federaciji dugo vremena imao veći izvoz od uvoza².

¹ Podaci u ovom odjeljku su preuzeti iz publikacija FZS „Bosansko-podrinjski kanton u brojkama“ i „Federacija u brojkama“ (2008.).

² Vlada BPK (http://www.bpkgo.ba/razno.php?subaction=showfull&id=1210495912&archive=&start_from=&ucat=16&).

Ospozljavanje uništenih privrednih kapaciteta i zamjena zastarjele opreme, čime bi se pomoglo da se firme u kantonu ojačaju i ponovo budu konkurentne na tržištu, je zahtjevan proces. No, i pored teške ekonomske i finansijske situacije u cijeloj zemlji, na području Kantona ipak postoje firme koje uspješno posluju i koje najveći dio svojih proizvoda izvoze na strano tržište. Neke od najznačajnijih privrednih subjekata u kantonu čine: UNIS "Ginex", "Bekto precisa", "Emka Bosna", "Mlinsko-pekarska industrija Mlin Ustikolina", „Šeh-in“ Goražde, „ASA Prevent/ Prevent safety“, ATTP "Centroprevoz", „Bijele vode“ Pale-Prača, "Fekry" Ustikolina, "In-šeh krug" Goražde, JP "Bosansko-podrinjske šume", "Mak Company" Goražde, , "Pobjeda-Rudet", "Pobjeda-Sport", „Sabix“, tvornica alata „TAG“ Goražde, tvornica modne konfekcije "Zlatna nit", Zemljoradnička zadruga „Agrodrina“ Ustikolina i Zemljoradnička zadruga "Agropodrinje". JP „Šesti mart“ još uvijek čeka svoju privatizaciju.

Osim toga, u predstojećem srednjoročnom periodu pored ulaganja u energetski sektor, u periodu 2009.-2011. godine očekuju se veća ulaganja u preduzeća iz oblasti metalne, tekstilne, drvne i hemijske industrije, te razvoj novih proizvodnih pogona u Bosansko-podrinjskom kantonu.

Također, nevladina organizacija CCI (Centar civilnih inicijativa), a i pojedini budžetski korisnici i fondovi su uputili prijedlog da u prestojećem srednjoročnom periodu, Kanton planira značajno ulaganje sredstva u razvojne projekte, izradu strategije zapošljavanja kao i stambeno zbrinjavanje mladih.

Prepostavke i rizici

Glavna prepostavka za ispunjenje srednjoročnog makroekonomskog cilja jakog privrednog rasta i dalje je ubrzano sprovođenje strukturalnih reformi realnog finansijskog i javnog sektora (kroz reorganizaciju i racionalizaciju vladine potrošnje), što bi trebalo voditi poboljšanju konkurentnosti i fleksibilnosti ekonomije, te povećanju štednje i investicija, te povećanom nivou izvoza. Ključne uloge za postizanje ovih ciljeva imat će poboljšanje investicione klime, daljnje usaglašavanje poslovne legislative sa standardima Evropske unije, ubrzanje administrativnih procedura, poboljšanje produktivnosti bh. ekonomije kroz restrukturiranje preduzeća i nastavak privatizacije. Napredak u EU integracijama u ovom srednjoročnom razdoblju će uticati na poboljšanje imidža Bosne i Hercegovine i povećanje investicija u ekonomiju. U finansijskom sektoru, očekuje se nastavak trenda smanjenja kamatnih stopa, koji će pratiti povećanje konkurenčije u ovom sektoru i daljnje povećanje povjerenja građana u bankarski sektor. Kao posljedica ovih razvoja, očekuje se snažan razvitak privatnog sektora. U procesu EU integracija, BiH bi trebala nastaviti sa izgradnjom i potpunim ospozljavanjem institucija koje će osnažiti privredni sektor pružajući zakonsku zaštitu investitorima.

Poglavlje 3: Srednjoročna fiskalna strategija

Uvod

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda za koje se očekuje da će biti dostupni za finansiranje javne potrošnje u srednjoročnom periodu, koje se temelje na prethodno navedenim makroekonomskim pokazateljima i vladajućim poreskim politikama.

Polazne osnove pri procjeni prihoda za period 2009-2011. godina su podaci Ministarstva za finansije o izvršenju budžeta za 2006. i 2007. godinu kao i plan Budžeta za tekuću 2008. godinu.

Tabela 3.1. Izvršenje i plan Budžeta BPK-a 2006-2008. godina

Naziv prihoda	Ostvareno u 2006. god	Ostvareno u 2007. god	Plan za 2008.god	Procenat povećanja 2007.- 2006.	Procenat povećanja 2008.- 2007.
	I	II	III	II / I	III / II
	27.699.783	38.522.051	47.769.205	139,07	124,00
PRIHODI OD POREZA	18.515.815	26.553.250	28.000.000	143,41	105,45
Porezi na dobit pojedinaca i preduzeća	135.474	196.804	215.000	145,27	109,25
Porezi na plaću i radnu snagu	1.762.859	2.028.186	1.976.000	115,05	97,43
Porez na imovinu	113.724	200.557	190.000	176,35	94,74
Domaći porezi na dobra i usluge	997.765	181.192	200.000	18,16	110,38
PRIHODI OD INDIREKTNIH POREZA	15.468.561	23.904.427	25.380.000	154,54	106,17
Ostali porezi	37.432	42.083	39.000	112,43	92,67
NEPOREZNI PRIHODI	2.369.835	2.112.922	2.300.000	89,16	108,85
Prihodi od preduzet.aktiv.i imov.i prih.od poz.k.r	200.151	109.626	80.000	54,77	72,98
Naknade od taksi i prihoda od pružanja javnih u.	2.058.491	1.785.601	1.990.000	86,74	111,45
Novčane kazne (neporezni prihodi)	111.193	217.695	230.000	195,78	105,65
PRIHODI OD CARINA I OST.UVOZ.PRISTOJBE I POS.	33.065	146.817	165.000	444,03	112,38
Prihodi od carina i ost.uvoz.pristojbe i pos.por.	33.065	146.817	165.000	444,03	112,38
TEKUĆE POTPORE (GRANTOVI)	6.781.068	9.709.062	17.304.205	143,18	178,23
Tekuće potpore iz inostranstva	11.758	383	0	3,26	0,00
Od ostalih nivoa vlasti	6.769.310	9.708.679	17.304.205	143,42	178,23
	0	0	100.000	0,00	0,00
PRIMICI	0	0	100.000	0,00	0,00
Kapitalni primici	0	0	100.000	0,00	0,00
	86.708	0	0	0,00	0,00
NERASPOREĐENI VIŠAK PRIH. I RASHODA	86.708	0	0	0,00	0,00
Neraspoređeni višak prihoda i rashoda	86.708	0	0	0,00	0,00
UKUPNO	27.786.491	38.522.051	47.869.205	138,64	124,26

Budžet BPK-a Goražde u 2008. godini je planiran u iznosu od 47.869.205 KM od toga prihodi od poreza u iznosu od 28.000.000 KM što predstavlja 58,49 % učešća u ukupnim prihodima, neporezni prihodi 2.300.000 KM odnosno 4,80 % učešće u ukupnim prihodima, Prihodi od carina u iznosu od 165.000 KM što je 0,34 % učešće u ukupnim prihodima, tekuće potpore i grantovi u iznosu od 17.304.205 KM što predstavlja 36,15% učešće u ukupnim prihodima.

Ukupni prihodi u 2007. godini ostvareni su u iznosu od 38.522.051 KM od toga prihodi od poreza u iznosu od 26.553.250 KM što predstavlja 68,93 % učešća u ukupnim prihodima, neporezni prihodi 2.112.922 KM što predstavlja 5,48 % učešće u ukupnim prihodima, Prihodi od carina u iznosu od 146.817 KM što predstavlja 0,38 % učešće u ukupnim prihodima, tekuće potpore i grantovi u iznosu od 9.709.679 KM što predstavlja 25,2% učešće u ukupnim prihodima.

Ukupni prihodi u 2006. godini ostvareni su u iznosu od 27.786.491 KM od toga prihodi od poreza u iznosu od 18.515.815 KM što predstavlja 66,64 % učešća u ukupnim prihodima, neporezni prihodi

2.369.835 KM što predstavlja 8,53 % učešće u ukupnim prihodima, Prihodi od carina u iznosu od 33.065KM što predstavlja 0,12 % učešće u ukupnim prihodima, tekuće potpore i grantovi u iznosu od 6.781.310 KM što predstavlja 24,4 % učešće u ukupnim prihodima.

Tabela broj 3.2. Pregled prihoda koji se namjenski troše.

PRIHODI KOJI SE NAMJENSKI TROŠE U BUDŽETU	Ostvareno	Ostvareno	Budžet
	u	u	za
	2006. god	2007. god	2008.god
	I	II	III
Prihodi od privatizacije	157.419	25.250	35.200
Prihodi od privatizacije	157.419	25.250	35.200
Prihodi od privatizacije stanova	122.449	23.306	31.680
Prihodi od privatizacije preduzeća		0	0
Prihodi od privatizacije poslov. prostora		1.944	3.520
Prihodi od ostalih vidova privatizacije	34.970	0	0
Posebne naknade i takse	299.079	368.903	424.666
Naknade od vode i korištenja vode	41.698	37.662	39.402
Vodna naknada	20.697	21.590	24.035
Posebna vodopriv.naknada za upotrebu-korištenje v.	9.707	7.482	7.092
Posebna vodopriv.naknada za zaštitu voda	10.733	7.740	7.486
Posebna vodopriv.naknada za izvođenje materij. iz v.	561	850	788
Cestovne naknade	110.234	135.184	157.608
Naknade za upotrebu cesta za vozila pravnih lica	31.882	37.735	45.706
Naknade za upotrebu cesta za vozila građana	78.352	97.449	111.902
Naknade za korištenje šuma	147.147	196.057	227.656
Naknade za korištenje opštih korisnih funkcija šuma	121.244	131.154	175.295
Sredstva za proširenu biološku reprodukciju šuma	422	49.892	36.425
Naknade za izdavanje dozvola za krčenje šuma	19.065	8.685	13660
Sredstva za jednostavnu biološku reprodukciju šuma	6.416	4.335	2276
Naknade za promet šuma		1.991	0
Prihodi od indirektnih poreza	387.827	413.001	507.600
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju dir.cesta	387.827	413.001	507.600
Prihod od indirektnih poreza koji pripadaju dir.cesta	387.827	413.001	507.600
Prihodi od carina i ost.uvoz.pristojbe i pos.por.na uv.p.	3.462	87.195	116.000
Prihodi od carina i ost.uvoz.pristojbe i pos.por.na uv.p.	3.462	87.195	116.000
Uplate obaveza od naknate za puteve iz cij.naft.deriva.	3.462	87.195	116.000
Ukupno budžet	27.786.491	38.522.051	47.869.205

Tabela pregleda prihoda koji se namjenski troše je urađena na osnovu Zakonske osnove:

1.Prihodi od privatizacije

Odluka o načinu deponovanja i korištenja novčanih sredstava ostvarenih prodajom preduzeća i banaka na teritoriji Federacije BiH («Sl. novine FBiH» broj:74/04).

2.Naknade od vode i korištenja vode

Zakon o vodama («Sl. novine FBiH» broj:18/98).

3.Naknade za korištenje šuma

Zakon o šumama («Sl. novine FBiH» broj:20/02).

4.Cestovne naknade

Zakon o cestama («Sl. novine FBiH» broj:06/02).

Osnovna pretpostavka kod fiskalne strategije Kantona je da će fiskalno okruženje ostati ograničeno i usko. S obzirom da je Bosna i Hercegovina konstantno izložena visokom deficitu tekućeg računa, takav stav je neophodan kako bi se pojačala ekomska stabilnost i stimulirala strana ulaganja.

Indirektni porezi koji se prikupljaju na račun Uprave za indirektno oporezivanje

Prihodi prikupljeni po osnovu indirektnih poreza (PDV-a, carinskih dadžbina i akciznih dadžbina) se uplaćuju na Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje, nakon čega se raspodjeljuju slijedećim redom: (1) raspodjela na račun rezervi, (2) raspodjela sredstava za finansiranje Institucija BiH, (3) raspodjela prihoda između entiteta i Brčko Distrikta i (4) otplata vanjskog duga. Nakon raspodjele sredstava za otplatu vanjskog duga, preostalo se raspodjeljuje između entiteta i vlada nižih nivoa vlasti, u skladu sa utvrđenom formulom.

Pri izradi projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona Ministarstvo za finansije se koristilo projekcijama koje su urađene od strane Federalnog ministarstva finansija.

Navedene projekcije su urađene za Bosansko-podrinjski kanton i općine u njegovo sastavu (Goražde, Pale-Prača i Foča –Ustikolina) za period 2009-2011. godina.

U projekcijama Federalnog ministarstva finansija izostavljeni su prihodi po osnovu privatizacije kao i po osnovu grantova sa višeg nivoa vlasti, uz činjenicu da je Bosansko-podrinjski kanton u prethodnim godinama dobijao značajna sredstva u vidu redovnih grantova sa većeg nivoa vlasti, konkretno sa nivoa Federacije, kao i finansijska sredstva od drugih kantona u cilju budžetske održivosti.

U Tabeli 3.3: prikazana je projekcija prihoda za period 2009-2011. god. urađena na osnovu projekcija Federalnog ministarstva finansija.

Tabela 3.3: Procjene prihoda Bosansko-podrinjskog kantona i općina za period 2009-2011.god

BRUTO NAPLATA	BUDŽET 2008	PROJEKCIJA		
		2009	2010	2011
I Poreski prihodi	31.712.579	34.577.794	37.502.977	39.828.851
1.Porez na promet PDV	27.935.913	31.457.545	34.210.628	36.360.667
2.Porez na dobit	133.282	389.016	411.346	434.793
3.Porez na plate	2.836.625	2.171.885	2.296.551	2.427.454
4.Porezi građana	661.439	401.114	413.147	421.170
5.Ostali porezi	145.320	158.234	171.305	184.767
II Naknade i takse	658.269	658.269	658.269	658.269
1.Naknade I takse	658.269	658.269	658.269	658.269
III Novčane kazne	217.724	217.724	217.725	217.726
1.Novčane kazne	217.635	217.635	217.635	217.635
2.Ostali prihodi	89	89	90	91
IV Ostali neporezni prihodi				
1.Ostali neporezni prihodi	3.469.213	3.743.670	4.025.053	4.324.598
2.Prihodi od privatizacije				
3.Grantovi				
V Finansiranje				
1.Finansiranje				
Ukupno	36.057.785	39.197.457	42.404.024	45.029.444

Tabela 3.4: predstavlja pregled projekcije prihoda Bosansko-podrinjskog kantona koje su urađene na osnovu projekcija Federalnog ministarstva finansija kao i projekcija koje su rađene na osnovu podataka kojima raspolaže Ministarstvo za finansije BPK-a za prethodne godine.

Tabela 3.4: Procjene prihoda Bosansko-podrinjskog kantona za period 2009-2011.god

BRUTO NAPLATA	BUDŽET 2008	PROJEKCIJA		
		2009	2010	2011
I Poreski prihodi (+Carine)	28.165.000	30.642.585	33.260.121	35.332.067
1.Porez na promet PDV	25.745.000	28.626.365	31.131.671	33.088.206
2.Porez na dobit	215.000	194.508	206.573	217.400
3.Porez na plate	1.976.000	1.542.038	1.630.551	1.723.492
4.Porezi građana	190.000	200.557	206.573	210.585
5.Ostali porezi	39.000	79.117	85.653	92.384
II Naknade i takse	1.990.000	303.080	303.080	303.080
1.Naknade I takse	1.990.000	303.080	303.080	303.080
III Novčane kazne	230.000	217.724	217.725	217.726
1.Novčane kazne	230.000	217.635	217.635	217.635
2.Ostali prihodi	0	89	90	91
IV Ostali neporezni prihodi	17.384.205	2.807.753	3.018.790	3.243.449
1.Ostali neporezni prihodi	44.800	2.807.753	3.018.790	3.243.449
2.Prihodi od privatizacije	35.200			
3.Grantovi	17.304.205			
V Finansiranje	100.000			
1.Finansiranje	100.000			
Ukupno	47.896.205	33.971.142	36.799.716	39.096.322

Prihodi koji se prikupljaju od strane kantona

Prihodi od indirektnih poreza

Kao što je ranije navedeno, procjenjuje se da će Vlada Bosansko-podrinjskog kantona imati na raspolaganju udio od 28.626.365 KM indirektnih poreza u 2009. godini, što predstavlja rast od 11% u odnosu na 2008.g. Očekuje se da će ovaj iznos narasti na 31.131.671 KM i 33.088.206 KM u naredne dvije godine.

Pored prihoda sa Jedinstvenog računa, kantoni prikupljaju prihode po drugim osnovama (npr. porez na dobit firmi ili neporeske prihode). Projekcije ovih prihoda Ministarstvo finansija priprema na osnovu makroekonomskih prognoza i trendova.

Porez na dobit

Porez na dobit preduzeća predstavlja prihod kantona. Procjenjuje se da će prihodi po ovom osnovu iznositi 194.508 KM u 2009. godini, što predstavlja pad od 10% u poređenju sa 2008. godinom. Procjenjuje se da će ovaj iznos dalje porasti na 206.573 KM u 2010. i 217.400 KM u 2011. godini.

Porez na plaću

Porez na plaću se, u skladu sa postojećim zakonskim rješenjima, dijeli između kantona i općina. Procjena prihoda od poreza na plaću za koju se očekuje da će se prikupiti u 2009. godini na području Bosansko-podrinjskog kantona iznosi 1.542.038 KM, što predstavlja porast od 22% u odnosu na 2008. godinu. Procjenjuje se da će ovaj iznos dalje porasti na 1.630.551 KM u 2010. i 1.723.492 u 2011. godini. Trenutno se u Federaciji BiH sprovodi reforma direktnih poreza i očekuje se da će sa 1. januarom 2009. godine stupiti na snagu Zakon o porezu na dohodak. Porez na dohodak predstavlja sintetički oblik prihoda iz poreza na plaću i poreza na dodatna primanja, građanskih poreza (poreza na dobit od privredne i profesionalne djelatnosti, poreza na prihod od poljoprivrede, poreza na prihod od autorskih prava, izuma i tehnoloških napredaka, poreza na ukupan prihod fizičkih lica, te poreza na dohodak od imovine i imovinskih prava) i poreza na prihod od igara na sreću.

Neporeski prihodi

Neporeski prihodi kantona uključuju takse i naknade, novčane kazne i vlastite prihode budžetskih korisnika. Očekuje se da će Bosansko-podrinjski kanton u 2009. godini prikupiti ukupno 3.328.557 KM. Očekuje se da bi neporeski prihodi za 2010. i 2011. godinu trebali iznositi 3.539.595 KM i 3.764.255 KM.

Ukupni prihod kantona

Procjenjuje se da će Bosansko-podrinjski kanton u 2009. godini imati, a odnosi se na sopstvene prihode izuzev prihoda od privatizacije i grantova, na raspolaganju ukupno 33.971.142 KM, Očekuje se da će prihodi kantona dalje rasti na 36.799.716 KM u 2010.g. i 39.096.322 KM u 2011. godini.

Rizici po projekcije prihoda

Budžetska održivost Bosansko-podrinjskog kantona Goražde u periodu 1996- 2008. godina značajnim dijelom je ovisila od finansijske potpore sa većeg nivoa FBiH koja je iznosila 15-50 % tekućeg perioda. Svako buduće neblagovremeno definisanje konkretne finansijske pomoći sa većeg nivoa, a posebno kapitalnih projekata definisanih u prioritetima srednjoročnog razvoja može imati nesagleđive posljedice budućeg funkcionisanja Kantona.

Prognoze prihoda su usko vezane za privredni rast. Stoga je neuspjeh u ispunjavanju ciljeva privrednog rasta bitan rizik po projekcije prihoda.

Poglavlje 4: Upravljanje potrošnjom javnog sektora

U ovom poglavlju su sažeta ključna pitanja iz oblasti upravljanja javnim sredstvima i budžetske reforme u Bosansko-podrinjskom kantonu. Analiza strukture budžeta po ekonomskim kategorijama predstavlja važan instrument srednjoročnog planiranja, obzirom da se ista može ukazati na strukturalne nejednakosti koje treba uzeti u obzir pri određivanju prioriteta potrošnje i ograničenja potrošnje individualnih budžetskih korisnika.

Opća struktura i trendovi

Ministarstvo za finansije je Aktom broj: 06-14-3823/08 od 16.06.2008. godine, a na osnovu projekcije prihoda BPK-a Federalnog ministarstva za finansije za period 2009-2011. godina, tražilo od Vlade da zauzme stav vezano za Instrukcije za izradu Dokumenta okvirnog budžeta 2009-2011.

Naime, Federalno ministarstvo za finansije u svojoj projekciji prihoda BPK-a za navedeni period nije predviđelo prihode od grantova te je bilo neophodno da se Vlada upozna sa istim kako bi svi budžetski korisnici prilikom izrade Dokumenta okvirnog budžeta naveli izvore sredstava iz kojih će se finansirati njihovi rashodi, odnosno da se navede koji će to rashodi biti finansirani iz budžeta BPK-a Goražde, koji rashodi će biti finansirani iz vlastitih prihoda a koji iz donacija jer je evidentno da se neće svi rashodi budžetskih korisnika moći podmiriti iz sopstvenih sredstava budžeta BPK-a Goražde.

Prema navedenoj projekciji prihoda Federalnog ministarstva finansija u periodu 2009-2011. godina BPK-a Goražde će ostvarivati prihode (bez prihoda od privatizacije i gantova) u iznosu :

2009. godine – 33.971.142 KM
2010. godine – 36.799.716 KM
2011. godine – 39.096.322 KM.

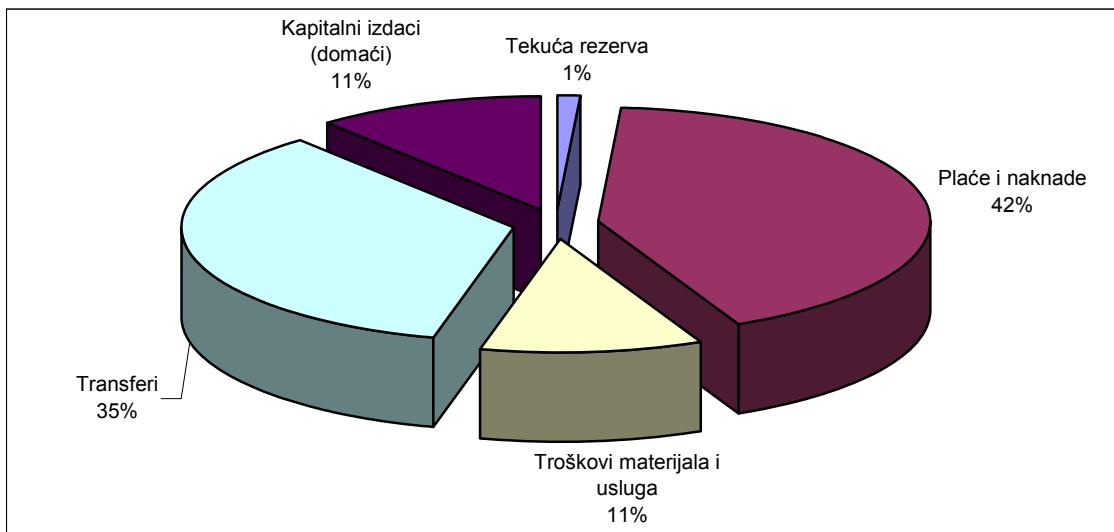
S obzirom na činjenicu da je BPK-a za 2008. godinu usvojen u iznosu od 47.869.205 KM Vlada je donijela Zaključak broj: 03-14-1292/08 od 19.06.2008. godine kojim se zadužuju svi budžetski korisnici da definišu prioritete koji će se finansirati iz njihovih nadležnosti,a iz vlastitih prihoda koje ostvaruje budžet BPK-a Goražde za period 2009-2011. godina.

Ministarstvo za finansije je na osnovu dostavljenih prioriteta od strane budžetskih korisnika sačinilo pregled ukupnih zahtjeva za period 2009-2011. godina. **Kod budžetskih korisnika koji nisu dostavili svoje preglede prioriteta Ministarstvo za finansije, zbog zakonske obaveze za poštivanjem rokova se moralo rukovoditi svojim diskrecionim pravom da pristupi izradi projekcija za određeno ministarstvo ili budžetskog korisnika koje nije dostavilo tražene podatke, te su istim prioriteti bazirani na nivou prethodne godine.**

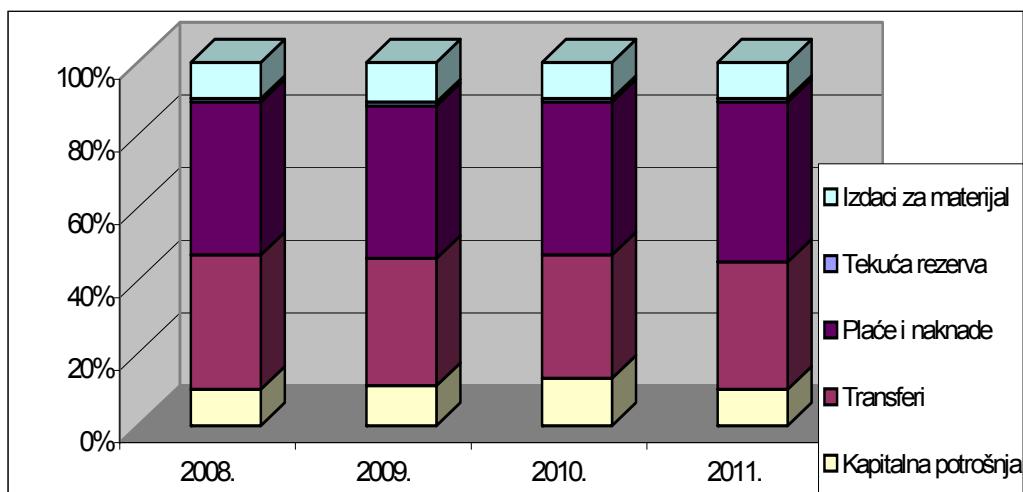
Tabela 4.1 : Ukupni zahtjevi budžetskih korisnika za period 2009-2011. god.

Konto	OPIS	Plan 2008	Projekcije		
			2009.	2010.	2011.
531100	Tekuća rezerva	300.000	300.000	300.000	300.000
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	20.024.354	22.154.147	23.009.643	24.570.787
612000	Izdaci za materijal i usluge	5.048.292	5.548.623	5.781.505	5.626.587
613000	Tekući transferi	17.813.000	18.129.612	19.023.084	19.802.992
614000	Kapitalna potrošnja				
615000		4.683.559	6.009.916	7.074.021	5.284.846
616000					
820000					
	UKUPNO	47.869.205	52.142.298	55.188.253	55.585.212
	Broj uposlenih	819	855	891	927

**Grafikon 4.1: Planirana struktura potrošnje po zahtjevima budžetskih korisnika za 2009. g.
(iskazano u % ukupnog budžeta)**

Grafikon 4.2: Trend strukture potrošnje (% ukupnog budžeta) 2009-2011. god

Plaće i naknade u javnom sektoru

Očekuje se da će ukupna očekivana potrošnja na plaće i naknade u javnom sektoru Bosansko-podrinjskog kantona Goražde iznositi 22.154.147 KM u 2009.g., što predstavlja rast od 2.129.793 KM (ili 11%) u odnosu na 2008. godinu.

Prosječna mjesečna bruto plaća u Bosansko-podrinjskom kantonu u 2009. godini trebala bi iznositi 2.159 KM, pregled dat u tabeli 4.2.

Tabela 4.2.: Plaće u Bosansko-podrinjskom kantonu

	Plan	Projekcije		
	2008.	2009.	2010.	2011.
Ukupno plaće, naknade i doprinosi	20.024.354	22.154.147	23.009.643	24.570.787
Ukupni broj zaposlenih u javnom sektoru kantona	819	855	891	927
Prosječna bruto plaća	2.037	2.159	2.152	2.208

Izdaci za materijal i usluge

Ukupna kantonalna potrošnja na materijal i usluge se procjenjuje na 5.548.623 KM u 2009. godini, što predstavlja 11% ukupne potrošnje kantona. Trend potrošnje na troškove materijala i usluga od 2008.g. pokazuje rast od 10%. U 2010 .godini potrošnja na materijal i usluge bi iznosila 5.781.505 KM dok u 2011. godini 5.626.587 KM.

Transferi

U 2009. godini prema iskazanim prioritetima budžetskih korisnika izdaci za Transfere bi iznosili 18.129.612 KM što čini 35% budžeta, dok u odnosu na 2008. godinu predstavlja porast od 2%. Transferi u naredne dvije godine imaju tendenciju rasta te u 2010 god. iznose 19.023.084 KM i u 2011 god. 19.802.992 KM.

Kapitalna potrošnja

Za 2009. godine kapitalna potrošnja iznosi 4.683.559 KM što pretstavlja porast u odnosu na 2008. godinu. U naredne dvije godine se očekuje da bi ovaj iznos dalje trebao porasti na 7.074.021 KM u 2010. i 5.284.846 KM u 2011. godini.

Kapitalna ulaganja

Dosadašnje budžetske dokumente možemo posmatrati kao dokumente koji su imali potrošački i socijalni karakter, što je vidljivo iz izvještaja o izvršenju Budžeta BPK-a Goražde u ranijim periodima. Kao osnovnu karakteristiku u narednom periodu (2009-2011g.) potrebno je definisati **razvojni** karakter u Budžetima Kantona za period 2009-2011 godina.

Razvojni karakter budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2009-2011. godina definisati strategijom koja bi obuhvatila projekte posticaja industrijske proizvodnje i poduzetništva, poljoprivrede, zapošljavanja, stanogradnje, te razvoja turizma u BPK-a Goražde, pa u skladu s tim Vlada BPK-a će pripremiti materijalne i tehničke uslove za izradu ovog dokumenta kroz zaduženja resornih ministarstava kako bi, svako iz svoje oblasti, uradilo pojedine strateške dokumente. Na osnovu tih dokumenata, Vlada BPK-a Goražde, kao koordinator cijelokupnog posla, će skupštini BPK-a Goražde dostaviti Akcioni i finansijski plan izrade Strategije ekonomskog razvoja BPK-a Goražde u skladu sa programom rada Vlade BPK-a Goražde.

Ovo sve ukazuje na potrebu da je u narednim godinama potrebno raditi na obezbeđivanju mogućnosti da se iz vlastitih izvora omogući veće finansiranje kapitalne potrošnje, kao i definisati strateške pravce kojima želimo da ide Bosansko-podrinjski kanton Goražde. Kako je strana podrška opadala nakon završetka prioritetnog programa obnove, u nastupajućem periodu postoji potreba za većom raspodjelom domaćih resursa na javna investiranja, odnosno kapitalna ulaganja.

Kapitalna ulaganja iz vlastitih izvora definisati u obimu najmanje 10% sopstvenih prihoda Budžeta Kantona za tekuću godinu.

Zbog ograničenih finansijskih resursa za kapitalna ulaganja, opredjeljenje Vlade Bosansko-podrinjskog kantona Goražde je da u narednim godinama strateški prioritet kapitalnih ulaganja bude Izgradnja putne komunikacije Goražde – Sarajevo i to u iznosu od najmanje 5% sopstvenih prihoda Budžeta Kantona tekuće godine.

Definisanje navedene putne komunikacije u prioritetima kapitalnih investicija Federacije BiH u narednom periodu stvorilo bi kvalitetniju osnovu realizacije strategije Bosansko-podrinjskog kantona Goražde za period 2009-2011 god., kao i stvaranje uslova za jačanje samoodrživosti Budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde.

Poglavlje 5: Budžetski prioriteti za period 2009.-2011.g.

Uvod

Budžet je glavni instrument za sprovođenje politika Vlade. On je sredstvo kojim se strateški ciljevi sprovode u usluge, programe i aktivnosti koje ispunjavaju socijalne i ekonomske potrebe zajednice. Sve vlade se suočavaju sa problemom zahtjeva za sredstvima koji nadmašuju nivo raspoloživih sredstava i

Bosna i Hercegovina nije izuzetak u tom smislu. Suočena sa zahtjevima budžetskih korisnika i prioritetima koji nadilaze raspoloživa sredstva, Vlada Bosansko-podrinjskog kantona mora donijeti odluke o prioritetima unutar različitih politika. Gdje moguće, prioriteti bi trebali biti zasnovani na srednjoročnim i dugoročnim društvenim i ekonomskim ciljevima razvojnih politika kantona.

Osnov analize su informacije dostavljene od strane budžetskih korisnika o prioritetnim politikama i indikativnim procjenama potrošnje.

Pregled prioriteta budžetskih korisnika

Uvažavajući prioritete budžetskih korisnika za period 2009-2011. godine i činjenice da se isti ne mogu finansirati iz sopstvenih prihoda, to je neophodno da se budžetski korisnici kroz definisanje budžeta za 2009. godinu, preciznije odrede izvor finansiranja rashoda i izdataka posebnog dijela budžeta budžetskog korisnika.

Tabela 5.1 : Odnos potrebnih sredstava i sopstvenih prihoda za period 2009-2011. godina (KM)

		2009. god	2010. god	2011. god
I	Zahtjevi budžetskih korisnika	52.142.298	55.188.253	55.585.212
II	Sopstveni prihodi	33.971.142	36.799.716	39.096.322
III=(I - II)	Nedostajuća sredstva(Izvori sredstava ??)	18.171.156	18.388.537	16.488.890

Analiza budžetskih prioriteta

Tabela 5.2 : Zahtjevi budžetskih korisnika

REDNI BROJ	Konto	SKUPŠTINA KANTONA	Plan	Projekcije			PROJEKCIJA 2009-2011.
			2008	2009.	2010.	2011.	
1		SKUPŠTINA KANTONA					UKUPNO
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	791.800	851.185	915.023	983.650	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	25.800	27.735	29.815	32.051	
	614000		100.000	107.500	115.562	124.230	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	45.000	48.375	52.003	55.903	
		UKUPNO	962.600	1.034.795	1.112.403	1.195.834	3.343.032
		Broj uposlenih	3				
2		VLADA KANTONA	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	5311-600	tekuća rezerva	300.000	300.000	300.000	300.000	
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	107.400	107.400	107.400	107.400	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	245.500	245.500	245.500	245.500	

	614000		5.020.000	5.020.000	5.020.000	5.020.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	50.000	50.000	50.000	50.000	
		UKUPNO	5.722.900	5.722.900	5.722.900	5.722.900	17.168.700
		Broj uposlenih	1				
3		SLUŽBA ZA ZAJ. POSLOVE KANT. ORGANA UPRAVE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	456.354	574.223	614.419	657.429	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	200.600	215.240	230.270	246.342	
	614000			0			
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	8.000	866.000	9.300	9.950	
		UKUPNO	664.954	1.655.463	853.989	913.721	3.423.173
		Broj uposlenih	28				
4		KANTONALNA UPRAVA CIVILNE ZAŠTITE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	144.438	105.958	416.553	416.553	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	10.100	25.614	81.654	81.654	
	614000		50.000	130.000	130.000	130.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	90.000	92.843	159.127	159.127	
		UKUPNO	294.538	354.415	787.334	787.334	1.929.083
		Broj uposlenih	6				

5		MINISTARSTVO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	5.941.600	6.600.000	6.600.000	6.600.000	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	627.500	675.000	675.000	675.000	
	614000		0				
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	220.000	225.000	225.000	225.000	
		UKUPNO	6.789.100	7.500.000	7.500.000	7.500.000	22.500.000
		Broj uposlenih	226				
6		MINISTARSTVO ZA PRAVOSUĐE, UPRAVU I RADNE ODNOSE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	206.700	206.700	206.700	206.700	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	55.000	55.000	55.000	55.000	

	614000		0	0	0	0
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	20.968	20.968	20.968	20.968
		UKUPNO	282.668	282.668	282.668	282.668
		Broj uposlenih	7			
6		KANTONALNI SUD	2008	2009.	2010.	2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	388.528	460944	507039	557742
	613000	Izdaci za materijal i usluge	60.494	59.593	65.553	72.108
	614000		0	0	0	0
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	22.451	26.027	28.630	31.493
		UKUPNO	471.473	546.564	601.222	661.343
		Broj uposlenih	14			
6		OPĆINSKI SUD	2008	2009.	2010.	2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	779.891	822410	904651	995116
	613000	Izdaci za materijal i usluge	229.576	277.786	305.565	336.127
	614000		3.000	0	0	0
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	32.800	49.597	54.556	60.011
		UKUPNO	1.045.267	1.149.793	1.264.772	1.391.254
		Broj uposlenih	34			
6		KANTONALNO TUŽILAŠTVO	2008	2009.	2010.	2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	195.706	256928	282622	310884
	613000	Izdaci za materijal i usluge	267.103	297743	327518	36269
	614000		0	0		
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	22.940	15954	17549	19303
		UKUPNO	485.749	570.625	627.689	366.456
		Broj uposlenih	8			
7		KANTONALNO PRAVOBRANILAŠTVO	2008	2009.	2010.	2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	84.702	88.436	92.859	101.370
	613000	Izdaci za materijal i usluge	5.819	5.706	5.990	6.540
	614000		0			

	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	1.000	951	998	1090	
		UKUPNO	91.521	95.093	99.847	109.000	303.940
		Broj uposlenih	3				
8		MINISTARSTVO ZA FINANSIJE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi		525.000	558.000		
	613000	Izdaci za materijal i usluge	436.958	480.000			
	614000		118.400	130.000	146.600	150.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	230.000	450.000	450.000	450.000	
		UKUPNO	490.000	765.600	771.000	775.400	
		Broj uposlenih	1.275.358	1.825.600	1.892.600	1.933.400	5.651.600
			20				
9		MINISTARSTVO ZA PRIVREDU	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	472.002	472.002	472.002	472.002	
	613000	Izdaci za materijal i usluge		133.000	133.000	133.000	133.000
	614000		1.543.000	1.543.000	1.543.000	1.543.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	310.000	310.000	310.000	310.000	
		UKUPNO	2.458.002	2.458.002	2.458.002	2.458.002	7.374.006
		Broj uposlenih	18				
10		KANTONALNA UPRAVA ZA ŠUMARSTVO	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	163.821	163.821	163.821	163.821	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	116.600	116.600	116.600	116.600	
	614000		0	0	0	0	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	20.000	20.000	20.000	20.000	
		UKUPNO	300.421	300.421	300.421	300.421	901.263
		Broj uposlenih	10				
11		DIREKCIJA ZA CESTE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	65.380	65.380	65.380	65.380	

	613000	Izdaci za materijal i usluge	507.200	507.200	507.200	507.200	
	614000		150.000	150.000	150.000	150.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	801.200	801.200	801.200	801.200	
		UKUPNO	1.523.780	1.523.780	1.523.780	1.523.780	4.571.340
		Broj uposlenih	4				
12		KANTONALNA DIREKCIJA ROBNIH REZERVI	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	172.025	172.025	172.025	172.025	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	557.300	557.300	557.300	557.300	
	614000		0	0	0	0	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	110.000	110.000	110.000	110.000	
		UKUPNO	839.325	839.325	839.325	839.325	2.517.975
		Broj uposlenih	9				
13		MINISTARSTVO ZA SOC.POL.ZDR.RAS.LICA I IZBJEGLICE	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	203.350	309.500	338.500	372.300	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	15.000	23.000	24.000	25.000	
	614000		2.596.000	3.030.000	3.230.000	3.330.000	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	757.000	360.000	310.000	310.000	
		UKUPNO	3.571.350	3.722.500	3.902.500	4.037.300	11.662.300
		Broj uposlenih	7				
14		CENTAR ZA SOCIJALNI RAD	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000 612000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	322.200	354.420	386.317	424.948	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	49.800	57.300	63.603	73.143	
	614000		4.500.000	4.860.000	5.346.000	5.827.140	
	615000 616000 820000	Kapitalna potrošnja	10.000	10.000	12.000	12.000	
		UKUPNO	4.882.000	5.281.720	5.807.920	6.337.231	17.426.871
		Broj uposlenih	16				

15		MINISTARSTVO ZA OBRAZOVANJE (10-skola), NAUKU I KULTURU I SPORT	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	7.764.900	8.734.780	8.834.144	9.960.430	
	612000						
	613000	Izdaci za materijal i usluge	1.607.200	1.918.185	1.977.644	2.031.139	
	614000		1.770.000	1.893.900	2.045.400	2.229.500	
	615000	Kapitalna potrošnja	480.500	292.100	370.400	391.700	
	616000						
	820000						
		UKUPNO	11.622.600	12.838.965	13.227.588	14.612.769	40.679.322
		Broj uposlenih	360				
16		MINISTARSTVO ZA BORAČKA PITANJA	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	174.400	116.225	137.837	137.837	
	612000						
	613000	Izdaci za materijal i usluge	24.000	17.958	18.719	18.719	
	614000		1.796.000	883.212	925.122	925.122	
	615000	Kapitalna potrošnja	907.000	1.608.353	1.713.607	1.713.607	
	616000						
	820000						
		UKUPNO	2.901.400	2.625.748	2.795.285	2.795.285	8.216.318
		Broj uposlenih	7				
17		AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	128.631	140.600	152.000	161.500	
	612000						
	613000	Izdaci za materijal i usluge	59.100	64.600	69.900	74.200	
	614000		0	0	0	0	
	615000	Kapitalna potrošnja	1.200	1300	1400	1500	
	616000						
	820000						
		UKUPNO	188.931	206.500	223.300	237.200	667.000
		Broj uposlenih	3				
18		MINISTARSTVO ZA URBANIZAM	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	183.860	217.000	250.000	270.000	
	612000						
	613000	Izdaci za materijal i usluge	57.500	59.100	63.200	69.300	
	614000		55.000	62.000	68.000	74.000	

		Kapitalna potrošnja	258.000	310.000	2.010.000	180.000	
		615000					
		616000					
		820000					
		UKUPNO	554.360	648.100	2.391.200	593.300	3.632.600
		Broj uposlenih	8				
19		KANTONALNI INSPEKTORAT	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
		611000 Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	587.472	587.472	587.472	587.472	
		612000 Izdaci za materijal i usluge	26.500	26.500	26.500	26.500	
		613000	0	0	0	0	
		614000 Kapitalna potrošnja	15.000	15.000	15.000	15.000	
		615000					
		616000					
		820000					
		UKUPNO	628.972	628.972	628.972	628.972	1.886.916
		Broj uposlenih	18				
20		ARHIV KANTONA	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
		611000 Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	51.477	56.569	61.199	64.986	
		612000 Izdaci za materijal i usluge	5.700	6.263	6.774	7.195	
		613000	0	0			
		614000 Kapitalna potrošnja	1.500	1.648	1.783	1.894	
		615000					
		616000					
		820000					
		UKUPNO	58.677	64.480	69.756	74.075	208.311
		Broj uposlenih	2				
21		BUDŽETSKI REVIZOR	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
		611000 Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	51.109	56.219	59.030	61.392	
		612000 materijalni troškovi	4.500	4.700	4.900	5.000	
		613000	0				
		614000 Kapitalna potrošnja	1.500	1.000	1.000	1.000	
		615000					
		616000					
		820000					
		UKUPNO	57.109	61.919	64.930	67.392	194.241
		Broj uposlenih	1				
22		KABINET PREMIJERA	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
		611000 Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	96.150	96.150	96.150	96.150	
		612000					

	613000	Izdaci za materijal i usluge	10.000	10.000	10.000	10.000	
	614000		0	0	0	0	
	615000	Kapitalna potrošnja	5.000	5.000	5.000	5.000	
	616000						
	820000						
		UKUPNO	111.150	111.150	111.150	111.150	333.450
		Broj uposlenih	3				
23		SLUŽBA ZA ODNOSE SA JAVNOŠĆU	2008	2009.	2010.	2011.	2009-2011.
	611000	Plate i naknade troškova zaposlenih plus doprinosi	53.500	57.800	61.500	65.700	
	613000	Izdaci za materijal i usluge	29.000	32.000	33.700	35.700	
	614000		0				
	615000	Kapitalna potrošnja	2.500	3.000	3.500	3.700	
	616000						
	820000						
		UKUPNO	85.000	92.800	98.700	105.100	296.600
		Broj uposlenih	3				

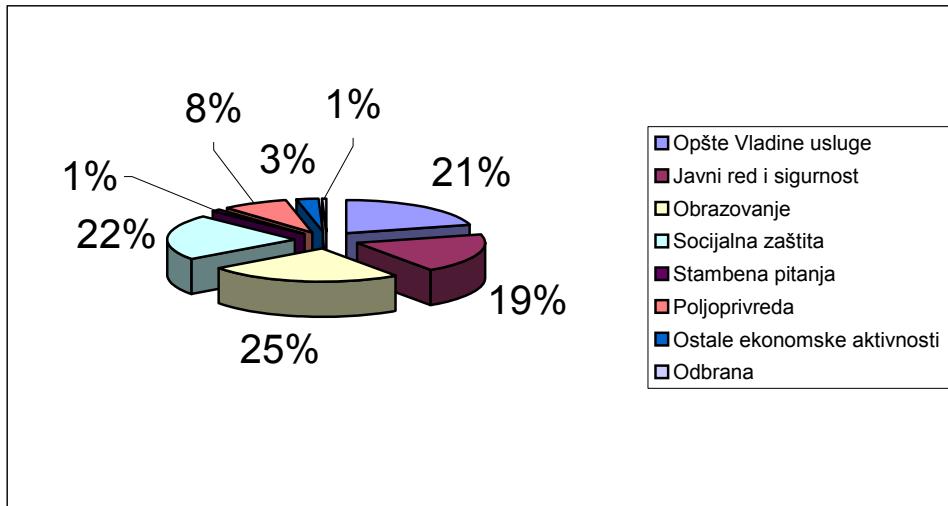
1. Planovi funkcionalne/sektorske potrošnje (Tabela 5.3)

Dokumentaciju programskog budžeta, koja predstavlja ulazni element i način aktivnog učestvovanja u pripremi ovog Dokumenta okvirnog budžeta je izradilo veći broj budžetskih korisnika Kantona i ako kvalitet informacija ostavljenih od strane budžetskih korisnika nije na zavidnom nivou u nastavku dat je pregled potrošnje budžetskih korisnika po funkcionalnoj klasifikaciji.

Tabela:5.3 Potrošnja po funkcionalnoj klasifikaciji

RASHODI PO FUNKCIONALNOJ KLASIFIKACIJI		2009	2010	2011
100	Aktivnosti općih javnih službi	10.867.730	10.210.864	10.394.827
200	Aktivnosti odbrane	354.415	787.334	787.334
300	Aktivnosti javnog reda i sigurnosti	10.144.743	10.376.198	10.310.721
400	Aktivnosti obrazovanja	12.838.965	13.227.588	14.612.769
600	Aktivnosti socijalnog osiguranja	11.629.968	12.505.705	13.169.816
700	Stambeno komunalne aktivnosti	648.100	2.391.200	593.300
1100	Aktivnosti rudarstava, privrede	4.282.203	4.282.203	4.282.203
1300	Ostale ekonomske aktivnosti	1.376.174	1.407.161	1.434.242
Ukupno		52.142.298	55.188.253	55.585.212

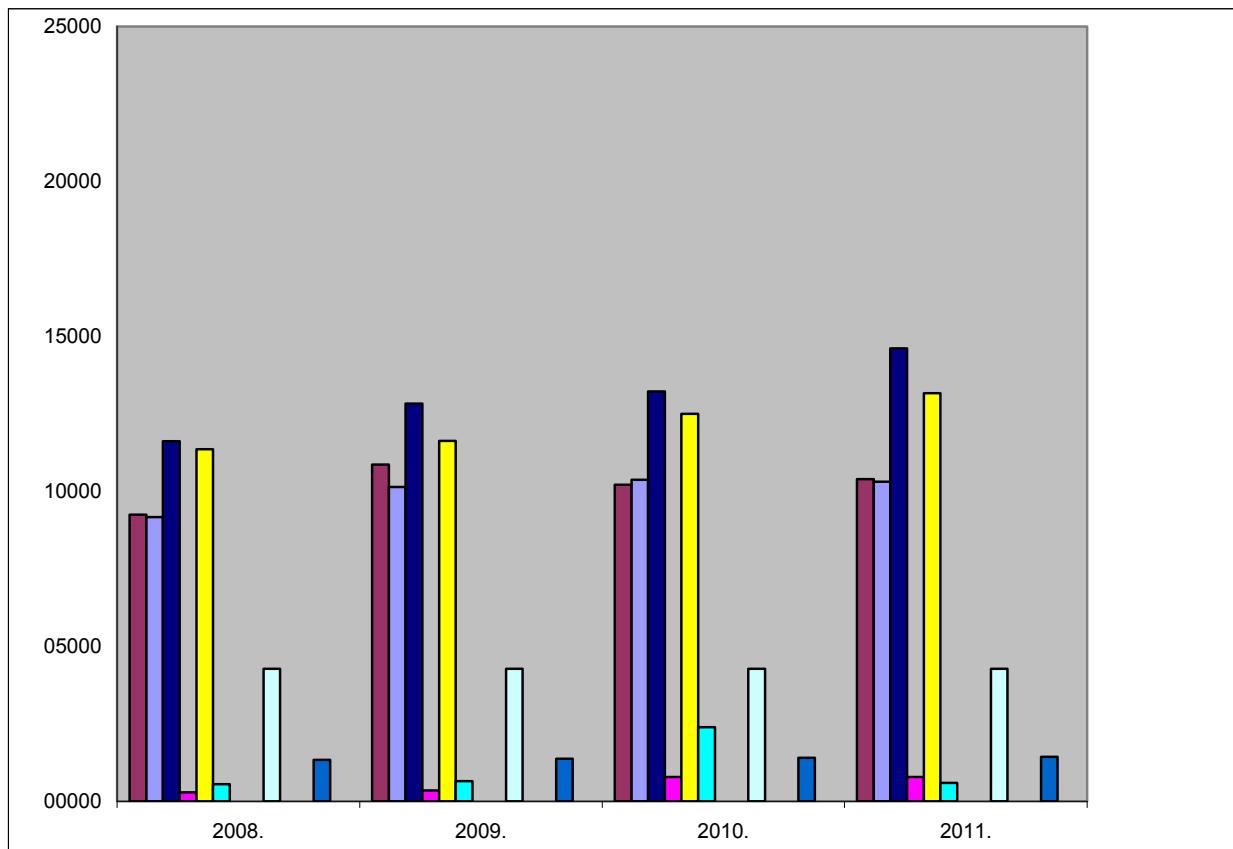
Grafikon 5.1: Potrošnja po sektorima za 2009.godinu

Iz pregleda potrošnje budžeta Bosansko-podrinjskog kantona Goražde po funkcionalnoj klasifikaciji može se konstatovati da je najveći dio sredstava usmjeren prema aktivnostima obrazovanja, socijalne zaštite i opštim vladinim uslugama te s obzirom na tu činjenicu može se kazati da je Budžet Bosansko-podrinjskog kantona u jako malom obimu razvojnog karaktera, upitna je održivost Kantona bez finansijske pomoći sa Federalnog nivoa.

Ukupni zahtjevi korisnika za sredstvima prevazilazi ukupni nivo projiciranih prihoda i primitaka što dovodi do zaključka da značajni dio potrošnje budžetski korisnici moraju finansirati apliciranjem projekata na veći nivo vlasti, vlastitim sredstvima i donacijama. U suprotnom budžet Bosanskog-podrinjskog Kantona će u narednim godinama ostvarivati deficit.

Grafikon 5.2: Struktura planirane sektorske potrošnje za period 2008 –2011 g.

Opšte javne usluge

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na opšte javne usluge u 2009. godini iznosi 10.867.730 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 10.210 864 KM u 2010. i 10.394.827 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 15% u odnosu na 2008. godinu.

Javni red i sigurnost

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na javni red i sigurnost u 2009. godini iznosi 10.144.743 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 10.376.198 KM u 2010. i 10.310.721 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 11% u odnosu na 2008. godinu.

Obrazovanje

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na obrazovanje u 2009. godini iznosi 12.838.965 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 13.227.588 KM u 2010. i 14.612.769KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 10% u odnosu na 2008. godinu.

Obrana

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na odbranu u 2009. godini iznosi 354.415 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 787.334 KM u 2010. i 787.334 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 20% u odnosu na 2008. godinu.

Aktivnosti privrede

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na privrednu u 2009. godini iznosi 4.282.203 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 4.282.203 KM u 2010. i 4.282.203 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja stagnaciju u odnosu na 2008. godinu.

Socijalna zaštita

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na socijalnu zaštitu u 2009. godini iznosi 11.629.968 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 12.505.705 KM u 2010. i 13.169.816 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 2% u odnosu na 2008. godinu.

Stambene i komunalne usluge

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na stambene i komunalne usluge u 2009. godini iznosi 648.100 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 2.391.200 KM u 2010. i 593.300 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 17% u odnosu na 2008. godinu.

Ekonomске usluge

Očekivana potrošnja Bosansko-podrinjskog kantona na ekonomске usluge u 2009. godini iznosi 1.376.174 KM, a za naredne dvije godine, projekcije iznose 1.407.161 KM u 2010. i 1.434.242 KM u 2011. godini. Iznos za 2009. godinu predstavlja porast od 3% u odnosu na 2008. godinu.